

Актуальні питання формування системи та механізму забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства

АВТОР

Іванієнко В.В.

к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця
5591vikjtor@ukr.net

Розглянуто суб'єкти та об'єкт управління фінансово-економічною. Визначено принципи управління фінансово-економічною безпекою. Наведено основні фактори формування системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

Ключові слова: безпека підприємства, система, управління, принципи, інноваційні технології.

Однією з найважливіших умов забезпечення стійкого зростання підприємства та формування позитивних результатів його фінансової діяльності є формування та впровадження системи та механізму забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

Суб'єкти управління фінансово-економічною діяльністю впливають на об'єкти безпеки за допомогою певних методів управління, які розкривають шляхи протидії виявленим та прогнозованим загрозам, небезпекам та ризикам у конкретних умовах, а також відображають безпосередній стан захищеності підприємства. Тому доцільно розглянути об'єкти економічної безпеки підприємства [\[1\]](#).

Великий тлумачний словник сучасної української мови за редакцією В.Т. Бусел подає визначення терміна "об'єкт" як предмета, що розглядається з метою його використання за призначенням, вивчення [\[2\]](#). Тому, на нашу думку, об'єктом економічної безпеки є явище, ресурс, особи, діяльність, зміни в яких впливають на рівень економічної безпеки підприємства.

На нашу думку, у зв'язку з багатоаспектністю об'єкту управління фінансово-економічною безпекою підприємства та багатофакторністю її формування, розгляд цієї проблеми можливий лише з системних позицій.

Ефективне впровадження такої системи на підприємствах та в організаціях підтримується обґрунтованими інструментами та механізмами управління. Система управління фінансово-економічною безпекою розробляється відповідно до основних положень і засад реалізації загальної стратегії безпеки підприємства.

При формуванні системи управління фінансово-економічною безпекою необхідно враховувати такі фактори, як: стадія життєвого циклу підприємства; внутрішні та зовнішні загрози функціонуванню підприємства; фінансово-економічні можливості підприємства; фінансово-економічні інтереси; рівень фінансово-економічної безпеки підприємства.

Основними принципами, на яких повинна ґрунтуватися система управління економічною безпекою промислових підприємств, повинні бути: принцип розвитку – передбачає необхідність урахувати швидкі зміни, що відбуваються у навколишньому оточенні, здатність системи до розвитку, розширення та змін у структурі; принцип адаптивності – виражається у здібностях системи управління прилаштовуватися до змін зовнішнього та внутрішнього оточення підприємства з метою уникнення загроз; принцип єдності – передбачає те, що всі дії підрозділів служби економічної безпеки підприємства повинні бути узгодженими та скоординованими; принцип компетентності – передбачає, що питаннями забезпечення економічної безпеки займаються висококваліфіковані кадри; принцип економічної доцільності – полягає в тому, що витрати на проведення заходів з забезпечення безпеки повинні бути економічно обґрунтованими; принцип оперативності – швидка реакція системи на зміни у навколишньому оточенні, використання тільки актуальної інформації; принцип комплексності передбачає нейтралізацію шкідливих факторів на всі функціональні складові економічної безпеки; принцип законності – передбачає функціонування системи управління економічною безпекою згідно з вимогами чинного законодавства; принцип безперервності – система повинна постійно захищати інтереси підприємства в умовах невизначеності та ризику [\[3\]](#).

Формування системи охоплює такі етапи: вивчення специфіки бізнесу підприємства, сегмента, який воно охоплює на ринку; визначення місії та цілей діяльності. Формування системи управління економічною безпекою залежать від розмірів підприємства та його можливостей [\[3\]](#).

Економічна безпека неможлива без використання інноваційних технологій, однією з яких є блокчейн. Блокчейн - це тип захищеної бази даних, яка підтримує список записів, що постійно розширюється [4].

Таким чином, система та механізм забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства розробляються відповідно до: основних положень і засад реалізації загальної стратегії безпеки підприємства; поєднання стратегічного й оперативного планування, прогнозування, аналізу, моніторингу, контролю; визначення параметрів, методів та інструментів здійснення фінансової діагностики та своєчасне реагування на зміни показників стану фінансової безпеки та доведення їх до нормативних; обліку усіх факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ діяльності підприємств та особливостей окремих стадій життєвого циклу підприємств; використання інноваційних технологій.

Література

1. Орлик О.В. Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства та його основні складові. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2015. Вип. 2 (19). С. 222—232.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.). Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.: ВТФ “Перун”, 2005. — 1728 с.
3. Васильєв, О. В., Мейта В.І. Формування системи управління економічною безпекою промислових підприємств. Економічний аналіз : зб. наук. праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”. 2013. № 2. С. 138–145.
4. Касьянова Н.В., Кравчук Н.М. Управління економічною безпекою підприємства за допомогою цифрових технологій. Адаптивне управління підприємствами в умовах неотехнологічного відтворення: Монографія. За редакцією Ареф'євої О.В. К.: ФОП Маслаков, 2020. 260 с. С. 235–244.